

तुती व टसर रेशीम उद्योग विकासासाठी केंद्रीय रेशीम मंडळ पुरस्कृत सिल्क समग्र-ISDSI योजना सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षामध्ये राज्यात सुरु ठेवण्यास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
शासन निर्णय क्र. प्रावियो-१०१८/प्र.क्र.९०/रेशीम कक्ष
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : १४ जानेवारी, २०२१

- वाचा :-**
- १) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, क्र. धोरण-२०१७/प्र.क्र.६/टेक्स-५, दिनांक १५ फेब्रुवारी, २०१८.
 - २) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, क्र. प्रावियो-१०१८/प्र.क्र.९०/रेशीम कक्ष, दिनांक २४ मे, २०१९.
 - ३) केंद्रीय रेशीम मंडळ, बंगळूरु यांचे पत्र क्र. CSB-37/1/Silk Samagra/Gen.Corres/2020-21/TS, दिनांक १२ मे, २०२०.
 - ४) संचालक (रेशीम) यांचे पत्र क्र. रेशीम/कार्या-९/सिल्क समग्र योजना/प्रशासकीय मंजूरी/२२७८, दिनांक १७ जुलै २०२०.

प्रस्तावना :-

रेशीम उद्योग हा कृषि व वन संपत्तीवर आधारित रोजगाराची प्रचंड क्षमता असलेला उद्योग आहे. राज्यामधील हवामान हे रेशीम शेतीसाठी पोषक आहे. वातावरणाच्या लहरीपणामुळे होणारे नुकसान टाळण्यासाठी तसेच, नियमित उत्पन्न मिळविण्यासाठी रेशीम उद्योग हा राज्यातील शेतकऱ्यांसाठी वरदान ठरत आहे. शेतकऱ्यांना शाश्वत उत्पन्न मिळवून देण्याचे सामर्थ्य रेशीम शेती व उद्योगांमध्ये आहे. त्यामुळे संदर्भाधीन दिनांक १५ फेब्रुवारी, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे जाहिर करण्यात आलेले राज्याचे वस्त्रोद्योग धोरण २०१८-२३ मध्ये रेशीम उद्योगाला राज्यात चालना देण्यासाठी अनेक उपाययोजना हाती घेण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

राज्यातील रेशीम उद्योगाचा विस्तार व विकास मोठ्या प्रमाणात व्हावा यासाठी राज्य शासनाच्या व केंद्र शासनाच्या अनेक योजना कार्यरत आहेत. महारेशीम अभियानाच्या माध्यमातून राज्यातील जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांपर्यंत संपर्क साधून तुती लागवड करू इच्छिणाऱ्या व टसर रेशीम उद्योग करू इच्छिणाऱ्या नवीन लाभार्थी नोंदणीसाठी व्यापक प्रमाणावर मोहीम राबविण्यात आली आहे. रेशीम शेतीचा विस्तार व विकास परिणामकारक तसेच, तुती लागवड ते कापड निर्मिती पर्यंतची कोषोत्तर प्रक्रिया वाढीबरोबर एकात्मिक विकास करण्यासाठी समुह पद्धतीने तुती लागवड होणे आवश्यक आहे. तुती रेशीम विकास कार्यक्रम हा महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत २५ जिल्ह्यांतील १२० समूहांमध्ये राबविण्यात येत असून प्रती लाभार्थी एक एकर तुती लागवड इतकी लाभ मर्यादा निश्चित करण्यात आली आहे. तसेच, कृषी विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या नानाजी देशमुख कृषी संजिवनी योजनेतर्गत रेशीम शेतकऱ्यांना अनुदान उपलब्ध करून देण्यात येते. तथापि, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना व नानाजी देशमुख कृषि

संजिवनी योजना, या योजनांच्या निकषामध्ये न बसणाऱ्या लाभार्थ्यांना रेशीम योजनेचा लाभ मिळावा म्हणून केंद्र पुरस्कृत “सिल्क समग्र” (ISDSI) ही योजना सन २०१८-१९ ते २०१९-२० या कालावधीत राज्यात राबविण्यास संदर्भाधीन दिनांक २४ मे, २०१९ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात आली होती. सदर योजनेची मुदत दिनांक ३१ मार्च, २०२० रोजी संपुष्टात आली आहे. तथापि, रेशीम उद्योगाचा एकात्मिक विकास व्हावा म्हणून केंद्रीय रेशीम मंडळाने “सिल्क समग्र” (ISDSI) योजना सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षामध्ये सुरु ठेवण्यास संदर्भाधीन दिनांक १२ मे, २०२० रोजीच्या पत्राद्वारे मान्यता दिली आहे.

वरील पार्श्वभूमीवर केंद्र पुरस्कृत “सिल्क समग्र”- ISDSI (Integrated Scheme for Development of Silk Industry) ही योजना सन २०२०-२१ या कालावधीत राज्यात राबविण्याचे संचालक (रेशीम) यांनी संदर्भाधीन दिनांक १७ जुलै, २०२० रोजीच्या पत्राद्वारे प्रस्तावित केले आहे. त्याअनुषंगाने “सिल्क समग्र”- ISDSI (Integrated Scheme for Development of Silk Industry) योजना सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षामध्ये राज्यात सुरु ठेवण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

केंद्र पुरस्कृत “सिल्क समग्र”- ISDSI (Integrated Scheme for Development of Silk Industry) योजना सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात राज्यात सुरु ठेवण्यास याद्वारे प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. संदर्भाधीन दिनांक २४ मे, २०१९ रोजीच्या शासन निर्णयासोबतच्या “जोडपत्र-अ” मध्ये नमूद केलेल्या बाबी तसेच, सदर योजना राबविण्यासाठीच्या मार्गदर्शक सुचना व कार्यपद्धती जशास तशा लागू राहतील.

३. उक्त खर्च हा केंद्र हिश्यासाठी “मागणी क्र. व्ही-२, २८५१, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग, ११०, संमिश्र ग्रामोद्योग व लघुउद्योग आणि सहकारी संस्था, (०२) विविध सहकारी संस्थांना सहाय्य, (०२)(४९) रेशीम उद्योगाचा विकास (केंद्र पुरस्कृत)(केंद्र हिस्सा)(कार्यक्रम) (२८५११२६९), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर)” याखाली तसेच, राज्य हिश्यासाठी “मागणी क्र. व्ही-२, २८५१, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग, ११०, संमिश्र ग्रामोद्योग व लघुउद्योग आणि सहकारी संस्था, (०२) विविध सहकारी संस्थांना सहाय्य, (०२)(४५) रेशीम उत्पादक खादी ग्रामोद्योग व ग्रामोद्योग विकास (कार्यक्रम) (२८५११२०४), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर)” याखाली सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षासाठी उपलब्ध असलेल्या अनुदानातून भागविण्यात येईल.

४. सदर शासन निर्णय हा नियोजन विभागाच्या सहमतीने तसेच, वित्त विभागाने अनौपचारिक संदर्भ क्र.३३८/व्यय-२, दिनांक १८/११/२०२० अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२१०११४१५०९३१८३०२ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कीत करून काढण्यात आला आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(कि. दौ. पाटील)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव.
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव.
- ३) सर्व मा. मंत्री/मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
- ४) मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानपरिषद/विधानसभा, विधानभवन, मुंबई,
- ५) सर्व मा. संसद सदस्य/विधानमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य,
- ६) मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ७) नियोजन विभाग (का-१४८३), मंत्रालय, मुंबई
- ८) वित्त विभाग (व्यय-२), मंत्रालय, मुंबई
- ९) प्रधान महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरिक्षा), मुंबई
- १०) महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरिक्षा), नागपूर
- ११) वरीष्ठ उप महालेखापाल (पडताळणी), बाह्य लेखापरिक्षण विभाग (नागरी), मुंबई.
- १२) उप सचिव (१७-स), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- १४) संचालक, रेशीम संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर-४४०००१.
- १५) उपसंचालक, प्रादेशीक रेशीम कार्यालय, औरंगाबाद.
- १६) सहायक संचालक, प्रादेशीक रेशीम कार्यालय, नागपूर/अमरावती/पुणे.
- १७) सर्व जिल्हा रेशीम विकास अधिकारी, श्रेणी-१/२, जिल्हा रेशीम कार्यालय,
- १८) बहुजन समाज पार्टी, डी-१ इन्सा हटमेंट, आझाद मैदान, मुंबई -४००००१
- १९) भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ.बॅरॅक नं.१, योगक्षेम समोर, वसंतराव भागवत चौक, नरीमन पॉईंट, मुंबई -४०००२०
- २०) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४ राजभुवन, एस.व्ही.पटेल रोड, मुंबई
- २१) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी (मार्क्सवादी) महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरळी, मुंबई -४०००१३.
- २२) इंडियन नॅशनल काँग्रेस पार्टी, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरीमन पॉईंट, मुंबई -४०००२१.
- २३) नॅशनलिस्ट काँग्रेस पार्टी, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरीमन पॉईंट, मुंबई-४०००२१.
- २४) शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई -४०००२८.
- २५) निवड नस्ती (रेशीम कक्ष).